

Referat rådsmøte nr.4/2022

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 30.11.2022

Tid: 10.00 – 16.00

Sted: Møterom 3. Utdanningsdirektoratet, Schweigaards gate 15 b 0135 oslo

Deltakerliste

Arb.g.	Henriette Dolven	NHO Abelia
Arb.g.	Leif-Tore Martinsen (nestleder)	KS
Arb.t.	Christian Danielsen	LO (Fagforbundet)
Arb.t.	Asghar Ali (leder)	LO (El- og IT forbundet)
Lærerorg.	Alf Morten Salater-Daljord	Utdanningsforbundet
Lærerorg.	Ove Aalo	Utdanningsforbundet
Skoleeier	Bent Øystein Halden	KS
Elevorg.	Hannah Baarøy	Elevorganisasjonen

Forfall

Arb.t.	Kristin M. Sezer	LO (Fellesforbundet)
Skoleeier	Kjersti Normann	KS
Lærerorg.	Ståle Andre Bergersen	Skolenes Landsforbund
Arb.t.	May Thingelstad	YS (Parat Media)
Andre org.	Christoffer Hoff	IKT-Norge
Arb.g.	Anne Cathrine Gotaas	NHO (Mediebedriftenes landsfor.)

Dagsorden

- 17-2022 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 18-2022 Status innføring av utdanningsprogrammet – runde rundt bordet
- 19-2022 Prinsipper for læreplanutvikling
- 20-2022 Inntakspoeng mellom vg1 og vg2
- 21-2022 FRIM fylkesbesøk 2023
- 22-2022 Høring av forslag til forskrift om opptak Brann- og redningsskole.
- 23-2022 Orienteringssaker
- 24-2022 Eventuelt

17-
2022

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: FRIM godkjente innkalling og dagsorden. To saker tilføyd under eventuelt.

18-
2022

Status innføring av utdanningsprogrammet – runde rundt bordet

Spørsmål:

- fylkeskommunens arbeid med å skaffe til veie læreplaner
- fungerer læreplanene etter intensjonene?
- utstyrssituasjonen i skolene
- lærer- og instruktørkompetanse

Referat

Hovedpunkter fra runden rundt bordet.

- Formidlingsprosessen: erfaringene er stort sett at fylkeskommunene lykkes med å skaffe til veie til læreplaner. Skolene har en mer uformell rolle i formidlingsprosessen, men også viktig for å formidle elever til læreplan. Erfaringene med utplassering i YFF er svært gode ved et mindre utvalg skoler i Oslo. Det er behov for markedsføring av utdanningsprogrammet ut mot lærebedrifter, men her må også arbeidslivet ta et ansvar. Fagansvarlig Udir informerte om at det per 30.november er registrert drøyt 500 godkjente lærebedrifter. Tall over første kull og deres formidling til læreplan publiseres i månedsskiftet januar/februar.
- Erfaringer med læreplan: tilbakemeldingen fra lærerne representert i FRIM er at læreplanen stort sett fungerer etter intensjonen. Læreplanen har åpne kompetansemål, noe som gjør at lærerne har stor fleksibilitet. Det lokale handlingsrommet gjør også at den kan tolkes ulikt. Det er viktig at lærere spiller inn der læreplanen oppleves uklar eller andre innspill til endringer i læreplanen.
- Lærerkompetanse: flere skoler har utfordringer med å rekruttere lærere. Det lyses ut stillinger, men de får ikke kvalifiserte søkere og læreremner. Søkerne kan være kvalifisert, men en utfordring at de som mangler ped, men har teknisk kompetanse og erfaring fra bransjen lønnes som ufaglærte. Oppfatningen fra FRIM er at systemet ikke fungerer og at det er behov for å at det tenkes nytt rundt rammebetingelser for rekruttering og utvikling av lærerkompetanse. Erfaringen er også at det i skolene settes av for lite tid til kompetanseheving. For at lærlingene skal holde et høyt faglig nivå er det sentralt at lærerkompetansen holder et høyt nivå. Arbeidsgiversiden bør også støtte opp for å dekke kompetansegapet. Fagansvarlig viste til temaene berøres i NOU Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole. Oppfordret medlem til å spille inn synspunkter til hovedorganisasjonene.
- Utstyrssituasjonen: Skolene har behov for moderne utstyr som er det elevene møter i arbeidslivet. 3–5 år levetid for utstyr, men det er behov for forutsigbarhet knyttet til å finansiere nytt utstyr. Noen forskjeller mellom fylkene.

Vedtak: FRIM tok informasjonen til orientering.

19-
2022

Revidering av retningslinjer for læreplanutvikling

Retningslinjer for utforming av nasjonale og samiske læreplaner brukes av læreplangrupper i arbeid med å utvikle læreplaner.

Udir ser et behov for en oppdatering av Retningslinjer for utforming av nasjonale og samiske læreplaner for fag i LK20 og LK20S. Retningslinjene ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet i samråd med Sametinget tidlig i læreplanutviklingen i fagfornyelsen 26. juni 2018 og revidert 10.

oktober 2018. Det ble gjort en del justeringer underveis i utviklingsarbeidet som gjør at retningslinjene på enkelte punkter ikke er helt presise eller korrekte. Endringene vi foreslår nå er det vi vurderer som nødvendige presiseringer og tilføyelser for å kunne ivareta intensjonene med fagfornyelsen i videre arbeid med eventuelle endringer i allerede fastsatte læreplaner, eller nye læreplaner som kan komme. For eksempel i arbeid med strukturendringer i videregående opplæring. I arbeidet med retningslinjene som ble fastsatt i 2018 deltok de faglige rådene i et samarbeid med direktoratet i forarbeidet, og bidro med sentrale innspill og tekstforslag knyttet til de områdene hvor det var viktig å gjøre presiseringer relevante for læreplanene for yrkesfagene. Når vi nå tar en ny gjennomgang og justerer noe på tekst og innhold, ønsker vi de faglige rådene med i et samarbeid slik at hensynet til læreplan for yrkesfagene ivaretas på en god måte.

Hva er endret i revisjonen?

Kjerneelementene

I forslaget til endringer har kjerneelementene fått en mer omfattende omtale. Fordi kjerneelementene allerede var fastsatt av departementet i forbindelse med fornyelsen av grunnskolefagene og fellesfagene i videregående opplæring, var det naturlig nok ikke behov for retningslinjer for hvordan kjerneelementene skulle utformes. De opprinnelige retningslinjene hadde derfor en ganske kort omtale av kjerneelementene. Det reviderte utkastet beskriver hvilken funksjon kjerneelementene har mer utførlig, til hjelp for læreplanutvikling der kjerneelementene skal utformes i samme prosess som resten av læreplanen.

Tverrfaglige temaer

Føringene for hvordan tverrfaglige temaer skulle integreres i fag for grunnskolefagene og fellesfagene i videregående opplæring, ble tydeliggjort av Kunnskapsdepartementet underveis i prosessen med å utvikle læreplanene. Dette ble tatt hensyn til i arbeidet med læreplanene i programfagene for yrkesfag. Omtalen av de tverrfaglige temaene er presisert i tråd med slik disse ble beskrevet i skrivehjelpen for læreplangruppene i yrkesfag.

Vurdering

Vi foreslår å presisere kravene til fagspesifikke omtaler av underveisvurdering og standpunktvurdering. I tillegg foreslår vi å ta med at for yrkesfagene utformer Utdanningsdirektoratet i samarbeid med de faglige rådene felles omtaler av vurdering for alle

programfagene. I vedlegget Skrivehjelp – programfag yrkesfaglige utdanningsprogram utdypes og forklares det nærmere.

Virkeområde

Vi har lagt vekt på at det som står i retningslinjene er det som gjelder for utvikling av alle læreplaner i hele grunnopplæringen, det vil si både grunnskole og videregående opplæring, og både studieforbedende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Føringer som bare gjelder for noen trinn eller nivå anbefaler vi at ivaretas i vedlegg til retningslinjene. Vi har hatt god nytte av å lage skrivehjelp til læreplangruppene som utdypes de generelle retningslinjene. Vi vil derfor anbefale overfor Kunnskapsdepartementet at det vil være et eget vedlegg med skriveveiledning som er spesielt for læreplaner i yrkesfaglige programfag. Vedlegget fastsettes ikke av departementet. Læreplanarbeidet for yrkesfag vil i tillegg omfattes av gjeldende føringer beskrevet i mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet. Forslag til de reviderte retningslinjene skal oversendes av Utdanningsdirektoratet til Kunnskapsdepartementet, som fastsetter i samråd med Sametinget.

Spørsmål til faglige råd/ Bestilling til faglig råd / Oppdrag til faglig råd

Vi ber de faglige rådene om å lese igjennom utkast til reviderte retningslinjer for utforming av nasjonale og samiske læreplaner for fag i LK20 og LK20S med vedlegg, og vurdere:

1. For kapitlet Læreplaner i programfag og lærefag i yrkesfaglige utdanningsprogram - er det i utkastet og ut fra erfaringer i arbeidet med nye læreplaner i fagfornyelsen for yrkesfagene, behov for noen ytterligere justeringer?
2. Er det behov for noen flere justeringer av innholdet i vedlegget Skrivehjelp til læreplangrupper på yrkesfag?
3. Har dere andre anbefalinger om justering av innhold i retningslinjene som spesielt angår yrkesfagene?

Vedlegg:

- retningslinjer og skrivehjelp

Referat

Knut Gustav Andersen for læreplanutvikling i Udir orienterte FRIM om bakgrunnen for endringen og endringsforslagene. I forbindelse med utvikling av læreplaner i fagfornyelsen var læreplanprinsippene et dynamisk dokument. Etter at fagfornyelsen av læreplanene var ferdig ønsker Udir å gjøre mindre justeringer basert på erfaringene fra læreplanarbeidet. Arbeidslivet har sterkt eierskap til læreplanutviklingen for vg3-læreplanene og derfor blir de faglige rådene involvert.

Det kom få spørsmål til endringsforslagene utover en refleksjon om at det er utfordrende for læreplangruppene å forholde seg til relativt mange grunnlagsdokumenter.

Vedtak: FRIM tok revideringen av retningslinjene til etterretning uten merknader. Eventuelle innspill sendes AU i god tid før 20. desember.

20-
2022

Ny poengberegning for inntak til yrkesfag

Kunnskapsdepartementet (KD) ønsker at Udir skal utrede om det er hensiktsmessig med regler som i større grad enn i dag gir en mer balansert vektning av fellesfag og programfag ved inntak til vg2 og vg3.

I oppdragsbeskrivelsen har KD vist til Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden, der et av tiltakene er at *"Regjeringen vil endre inntaksforskriften for yrkesfag slik at programfag vektes tyngre enn fellesfag"*. Tiltaket i meldingen har sammenheng med at poengberegningen vektes likt i alle fag, og i enkelte utdanningsprogram er det flere fellesfag enn de yrkesfaglige fagene. Det kan ifølge regjeringen bety at *«...en elev som har gode karakterer i fagene rettet mot ønsket fagbrev, kan risikere å bli fortrent av en elev med svakere yrkesfaglig kompetanse, men gode karakterer i fellesfagene»*. Regjeringen mener at gjennomsnittskarakterer i de yrkesfaglige fagene bør vektes mest i inntak på yrkesfag. Meldingen er ikke tydelig på hvordan/hvor mye programfag skal vektes mer enn fellesfag.

Udir har fått i oppdrag å opplyse behovet for å endre gjeldende poengberegning, og beskrive på hvilken måte en endret vektning av fellesfag og programfag ved inntak til vg2 kan løse problemet.

Vedlagt med sakspapirene er saksdokument. Spørsmål avslutningsvis i notatet:

1. Er det noen utfordringer faglige råd vil fremheve knyttet til gjeldende poengberegningsmodell? Gi en beskrivelse av konsekvensene. Dersom de er ulike for de respektive utdannelsene er det fint å få innspill på det.
2. Hvilke(n) løsning ser rådet som mest formålstjenlig? Vi ønsker rådernes beskrivelse av fordeler og ulemper med de løsningene som er drøftet.

Vedlegg:

- ny poengberegning for inntak til yrkesfag

Referat – svar til Udir

Regjeringen har foreslått å endre inntaksmodellen slik til at programfagene vektet mer enn fellesfagene i beregningen av konkurransepoeng.

Det er uheldig at programfagene, til tross for høyere timeantall, har mindre betydning i beregningen av konkurransepoeng. Det handler ikke bare om i hvilken grad ny inntaksmodell kan gjøre at elever får opptak på foretrukket utdanningsprogram, men også om at poengberegningen bør reflektere at det er en yrkesfaglig utdanning. Hvis man forutsetter at et yrkesfaglig utdanningsprogram skal legge til rette for fordypning innen yrkesfagene, bør også inntaksordningen reflektere dette. For IM-utdanningsprogrammet er det en utfordring at det kun er to programområder som leder frem til faglig sett svært ulike sluttkompetanser. Elever med liten interesse for det andre fagområdet risikerer å miste motivasjonen og falle ut av videregående opplæring. Tiltak rettet mot å øke gjennomføringen løses ikke alene med å endre beregningen av inntakspoeng mellom vg1 og vg2, da gjennomføring også handler om f.eks hvordan fylkeskommunene dimensjonerer utdanningstilbudet

FRIM er samtidig opptatt av at fellesfagene er en viktig del av kompetansen i videregående opplæring. Det er uheldig om en endring av poengberegningen fører til at fellesfagene nedprioriteres av yrkesfagelever. Grunnleggende ferdigheter innen f.eks norsk og matte er ofte en mangel hos lærlinger. Fellesfagene er også dannelsesfag som er viktige for deltakelse i samfunnet utover deltakelse i yrkeslivet. Samtidig er et overordnet problem at yrkesrettingen i fellesfagene avhenger av den enkelte fellesfaglærer. Det er ulikt fra fellesfaglærer om de tilrettelegger. Dette handler både om manglende kompetanse hos fellesfagene, men også om faglige prioriteringer. Læreplanene i fagfornyelsene er mer yrkesrettet, men det altfor tidlig å si om dette faktisk resulterer i ny praksis hos fellesfaglærerne. Å styrke relevansene av fellesfagene for programfagene er sentralt. For IM-utdanningsprogrammet er f.eks matematikk svært viktig for å bli god innen IT-fagene.

I denne type spørsmål skal de faglige rådene konsulteres, men det er også viktig at de som berøres av denne type problemstillinger lyttes til. I dette tilfellet er det yrkesfagelevene som berøres og i vurderingen av hva som er en hensiktsmessig inntaksmodell er synspunktene fra elevene selv svært viktig.

FRIM anbefalte ikke å endre inntaksmodellen. Vi ser at det kan være gode argumenter for en slik løsning, men vi mener også at det er gode innvendinger. Hovedårsaken til at FRIM ikke anbefaler en endring, er at vi mener det er usikkerhet rundt de faktiske konsekvensene. Vi skulle gjerne hatt mer informasjon om hva Udir mener vil være konsekvensene for gjennomføring av videregående opplæring, før vi eventuelt lander på å anbefale endringer i poengberegningen for yrkesfag.

Vedtak: FRIM vedtok å gi fagansvarlig Udir mandat til å oppsummere diskusjonen i rådsmøtet. Fagansvarlig Udir sender utkast til arbeidsutvalget før anbefalingen sendes til Udir.

21-
2022

FRIM fylkesbesøk 2023

I henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Udir kan de faglige rådene gjennomføre et fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er dialog mellom rådene fylkeskommunene, skolene og arbeidslivet om utfordringer i utdanningsprogrammet.

I april 2023 kal FRIM på fylkesbesøk til Vestland. I rådsmøtet bestemmes endelig tidspunkt og hvilket program FRIM ønsker for programmet. Fylkesbesøk i 2020 ble avlyst og det ble den gang laget et utkast til program. En del av innholdet er utdatert, men AU foreslår at programmet er utgangspunktet for nytt program.

Dag 1.

Tidspunkt og tema	Sted
10.00 – 11.00 – velkommen til Vestland fylkeskommune. Vestland fylkeskommune ønsker velkommen. Presenterer statistikk, lærlingordningen, IT og mediefagene og hvordan de planlegger å integrere den nye tilbudsstrukturen. Dimensjonering og begrunnelse.	Vestland fylkeskommune
11.00 – 11.15	Reisetid til Amalie Skram
11.15 – 12.00 Lunsj og presentasjon av skolens IKT-servicetilbud. Hvordan arbeider skolen med å implementere/innføre den nye tilbudsstrukturen? Hvilke utfordringer ser de? Mulig at en person fra en skole med medieproduksjon kan komme for å presentere mediesiden.	
12.00 – 12.45 Omvisning på skolen	
12.45 – 13.00	Reisetid til lærebedrift
13.00 – 14.00 Besøke IT-bedrift med tradisjon for lærlinger. Hvorfor er de lærlingebedrift? Iver?	Iver?
14.00 – 14.30	Reisetid
14.30 – 16.00 Besøke mediebedrift med tradisjon for lærlinger?	Mediebedrift?
19.00 Middag	Bryggeloftet

Dag 2.

Tidspunkt og tema	Sted
09.00 – 15.00 Rådsmøte	Hotellet

Referat

FRIM besluttet å gjennomføre fylkesbesøk 19.-20.april 2023. FRIM ønsker å gjøre seg kjent med lærebedrifter innen IT og medieproduksjon. Målsetning med fylkesbesøket:

- gjøre seg kjent med hvordan læreplanene fungerer i bedrift. Besøke en lærebedrift.
- Lære mer om hvordan fylkeskommunen har arbeidet med å implementere utdanningsprogrammet. Arbeid med rekruttering av lærebedrifter, dimensjonering, lærerkompetanse, utstyr etc.
- besøke en skole med som tilbyr utdanningsprogrammet.

Utkast til program sendes til Vestland fylkeskommune. Siden Vestland fylkeskommune kjenner sin region ønsker de at fylkeskommunen foreslår relevant innhold.

Vedtak: FRIM vedtok tidspunktet for gjennomføring av rådsmøte i 2023. Fagansvarlig Udir sender henvendelse til Vestland fylkeskommune.

22-
2022

Høring av forslag til forskrift om opptak, studier og eksamen ved fagskolestudiet Brann, redning og samfunnssikkerhet ved Brann- og redningsskolen (brann- og redningsskoleforskriften)

Det skal etableres en statlig fagskole for utdanning av brann- og redningspersonell. Den nye fagskolen vil sikre at grunnutdanningen av heltids brann- og redningspersonell blir en del av det ordinære skolesystemet. Fagskolen vil være en åpen utdanning som alle kan søke seg til, i motsetning til dagens utdanning som krever at man først må være ansatt i et brann- og redningsvesen før utdanningen kan påbegynnes.

I høringen ligger det en bestemmelse om hvilke utdanninger som kvalifiserer til opptak. Det er fagskolen som vurderer hvilke utdanningsprogram, fag- og svennebrev og treårige yrkesfaglige opplæringer som er relevante for fagskoleutdanningen og som gir grunnlag for opptak. **Her står det at programområdene informasjonsteknologi med fagbrevene IT-driftstekniker og IT-utvikler kvalifiserer til opptak.**

FRIM vurderer om det er naturlig å besvare høringen. Lenke til høringen: <https://hoering.dsb.no/Hoering/v2/2332>

Referat

Tilbakemelding fra Fagforbundet som organiserer medlemmer i tjenestene. Tilbakemeldingen er at IT er soleklart relevant for tjenesten siden det er så mye IT i bruk. FRIM mener det må være opp til fagskolen å definere hva de ser som relevant kompetanse. FRIM besluttet å ikke svare på høringen, men enkeltmedlemmer kan ved behov ta med synspunkter tilbake til sine respektive organisasjoner

Vedtak: FRIM besluttet å ikke besvare høringen.

23-
2022

Orienteringssaker

Anbefaling fotograffaget

Udir har vurdert søknad om reetablering av fotograffaget og denne er nå oversendt til Kunnskapsdepartementet. Faglig råd for informasjonsteknologi er satt i kopi. Det er Kunnskapsdepartementet som beslutter endringer i tilbudsstrukturen.

Kort oppsummering:

- Udir anbefaler å ikke reetablere fotograffaget.
- Udir anbefaler å nedsette en læreplangruppe for å forsøke å utvikle fordypning i fotografi som del av innholdsproduksjonsfaget. Om etablering av fordypning er hensiktsmessig vil høres i forbindelse med at læreplanen sendes på høring.

Deltakerundersøkelse for yrkesfaglærere som tar videreutdanning 2022

Yrkesfaglærere som har tatt videreutdanning hadde høy grad av egenmotivasjon og ønsket om faglig utvikling og skoleutvikling. De som studerer sammen med kolleger, opplever i større grad at dialog og samarbeid med medstudenter har vært viktig for læringsutbyttet. Deltakerundersøkelsen finner dere [her](#).

Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole

Utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole overleverte utredningen til Kunnskapsdepartementet 28. september 2022. Det har vært en ambisjon for utvalget at alle lærere og andre ansatte i barnehage og skole skal få gode muligheter for kompetanseutvikling gjennom hele arbeidslivet. Dette skal bidra til å utvikle kvaliteten i barnehager og skoler, og fremme utvikling, læring og dannelse hos barn og elever, og gi likeverdige muligheter og likeverdig kvalitet over hele landet. NOU'en ligger tilgjengelig [her](#).

Utdanningsspeilet

Utdanningsspeilet er Utdanningsdirektoratets årlige oppsummering av statistikk og forskning om barnehage og grunnopplæring i Norge.

[Lenke](#) til utdanningsspeilet 2022.

24-
2022

Eventuelt

Fagbrev innen IT-sikkerhet

I rådmøte før sommeren 22 ble det i forbindelse med behandling av sak om utviklingsredegjørelser foreslått at FRIM bør vurdere om det kan være behov for å etablere et eget fagbrev innen IT-sikkerhet. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som

forbereder behandling og videre prosess. Arbeidsgruppen består av Christian, Alf, Leif-Tore, Asghar og Henriette. Fagansvarlig Udir følger opp kontakt med arbeidsgruppen i etterkant av rådsmøtet.

Tidspunkt for rådsmøter våren 2023

Rådsmøte	Dato
Nr.1 Fysisk rådsmøte	8/2
Nr.2 digitalt rådsmøte	14/3
Nr.3 i forbindelse med fylkesbesøk	20.april
Rådsmøte nr.4	Tentativ dato 13.juni